

รายงานสืบเนื่อง

การประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ
เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 16

และ

การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 3
“งานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น”

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ร่วมกับเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

22 กรกฎาคม 2559

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

การเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในสังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น : สารการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

A Comparison of Readiness in Provision of Education between the Schools
under the Basic Education Commission and under the Local Government:
Learning Area of Foreign Language

ศิวพร ไสโต¹ อโนทัย พลเยี่ยม เพชรแสง² และ นทีธร นาคพรหม³

Siwaporn Saito¹, Anothai Ponyeam Pachsang² and Nateethorn Narkprom³

¹อาจารย์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

²ผู้ร่วมวิจัย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

³ผู้ร่วมวิจัย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาสารการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
ของสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2)
เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสารการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระหว่างสถานศึกษาในสังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้วิธีการวิจัยแบบ
ผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณใช้
แบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการ
สถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน จากโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ในจังหวัด
เพชรบูรณ์ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 500 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม คือ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ด้านบริบท ได้แก่ ความพร้อมเกี่ยวกับสภาพทั่วไป ที่ตั้งของโรงเรียน สภาพความร่วมมือ และแหล่งเรียนรู้ใน
ชุมชน เมื่อประเมินและเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสารการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ไม่มีความแตกต่าง
กันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมของครูผู้สอน ผู้บริหาร อาคารสถานที่ หลักสูตร สื่อและอุปกรณ์การ
เรียนรู้ และงบประมาณ เมื่อประเมินและเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสารการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

3) ด้านกระบวนการ ได้แก่ ความพร้อมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บรรยากาศการเรียนรู้การบริหารจัดการ การประกันคุณภาพการศึกษา เมื่อประเมินและเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศพบว่าไม่มีความแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

4) ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียน และความพึงพอใจที่ชุมชนมีต่อโรงเรียน เมื่อประเมินและ เปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศพบว่าไม่มีความแตกต่างกันทั้งในภาพรวม และรายด้าน

คำสำคัญ : ความพร้อมในการจัดการศึกษา การเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษา

Abstract

The objectives of this study were to evaluate and to compare the readiness in provision of education concerning the Learning Area of Foreign Language between the schools under the Basic Education Commission and the schools under the local government. The research employed the mixed methods design in which quantitative and qualitative data were collected. Regarding the quantitative data, questionnaires were distributed to 500 persons, including school directors, teachers, and students. The statistics used were means, standard deviation, and t-test. For the qualitative data, the researcher interviewed school's directors, school boards, teachers, and students from six schools ranging from big, medium, and small size schools which were under the Basic Education Commission and the schools under the local government. Among these six schools, the informants were 20 school's directors, 20 school's boards, 60 teachers, and 400 students. Accordingly, the total number of the informants was 500. Thereafter, the qualitative data obtained from the interview was analysed and interpreted through its emerging contents.

The findings were as follows:

1) The readiness in terms of the school's contexts which were school's physical surroundings, community involvement, and local learning sources between the schools under the Basic Education Commission and the local government was not different both in the overall and in individual aspect.

2) The readiness in terms of the basic factors which were teacher's readiness, school's director, visual aids and equipments, school's infrastructure, school's curriculum, and budget was not different both in the overall and in individual aspect.

3) The readiness in terms of the processes which were readiness of learning management, learning contexts, management system, and quality assurance was not different both in the overall and individual aspect.

4) The readiness in terms of the output which were the students and the community's satisfaction towards schools was not different both in the overall and individual aspect.

Keywords : Readiness In Provision of Education; A Comparison of Readiness In Provision of Education

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงและรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งหลังไหลเข้ามาด้วยกระแสโลกาภิวัตน์ที่โลกมีการแข่งขันกันอย่างเสรี จากสาระตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาครั้งยิ่งใหญ่ของชาติที่เปลี่ยนรูปแบบการจัดการศึกษาไปจากเดิมทั้งระบบและครบกระบวนการ โดยมุ่งหวังว่าการปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะสอดคล้องกับการแก้ปัญหาที่กล่าวมาว่าสามารถแก้ปัญหาทางการศึกษาที่มีอยู่เดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลโดยเฉพาะปัญหาทางการบริหารและการจัดการศึกษาที่เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งของปัญหาคุณภาพทางการศึกษาหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาคือการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ตามกระแสโลกาภิวัตน์ ได้ก่อให้เกิดการเรียกร้องคุณภาพการจัดการศึกษา จนทำให้เกิดการปฏิรูปทางการศึกษาขึ้น เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาและชุมชนเกิดการเรียนรู้ได้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จุดเน้นสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาอยู่ที่การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นต้องระดมสรรพกำลังทุกส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษาสามารถสนองต่อความต้องการดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับกระแสประชาธิปไตยที่เข้มแข็งขึ้น สังคมได้เรียกร้องการมีส่วนร่วมในการปกครองมากขึ้นจนทำให้เกิดกระแสการกระจายอำนาจการปกครองตนเองของท้องถิ่นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้กระจายอำนาจในการปกครองแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเกิดพระราชบัญญัติว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อลดปัญหาการจัดการศึกษา ที่เป็นไปในลักษณะการรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง ซึ่งขาดเอกภาพด้านนโยบายและการบริหาร ขาดระบบการกำกับตรวจสอบคุณภาพ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ขาดการพัฒนานโยบายอย่างต่อเนื่อง และขาดความเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน (สรศักดิ์ วรอินทร์ และทิพวัลย์ คำคง, 2545)

นโยบายกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาในด้านต่างๆ รวมถึงด้านการศึกษา โดยมีแผนที่จะโอนการศึกษาให้ท้องถิ่นดำเนินการตามขั้นตอนการกระจายอำนาจ เมื่อพิจารณาแนวโน้มการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมพบว่า ในปี 2543-2547 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 11 ในปี 2547 โดยเพิ่มขึ้นมากในระดับก่อนประถมศึกษา เนื่องจากได้รับโอนมาจากหน่วยงานต่างๆ ในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประมาณหนึ่งในสามของทั้งหมด ในส่วนของสถานศึกษาซึ่งเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองได้มีการจัดตั้งเพิ่มขึ้นมากในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อรองรับการขยายการศึกษาภาคบังคับ ในด้านคุณภาพการศึกษานั้น

จากผลการทดสอบ พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาได้คุณภาพไม่แตกต่างจากโรงเรียนในสังกัดของ
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่อย่างไรก็ตามก็ยังต่ำกว่าเกณฑ์อีกมากเว้นแต่ในบางวิชาที่ท้องถิ่นสามารถจัด
การศึกษาได้คุณภาพกว่า เช่นเดียวกันในระดับมัธยมศึกษา ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. พบว่าร้อยละของ
สถานศึกษาที่มีคุณภาพระดับดีมีสูงกว่าของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกมาตรฐานแต่ต่ำกว่าของเอกชน

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจที่จะประเมินและเปรียบเทียบความพร้อมใน
การจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของสถานศึกษา สังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระหว่างสถานศึกษาใน
สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษา หมายถึง การปรับปรุงการดำเนินงานด้านการศึกษา โดยเลือกสรรเปลี่ยนแปลงและ
เพิ่มเติมแนวทางการดำเนินงานที่มีอยู่เดิมด้วยความคาดหวังว่าจะสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย
ความเป็นเลิศทางการศึกษาในปี 2550 โดยมีจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา เพื่อสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ องค์กร
แห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น โดยผู้ที่ผ่านการศึกษาแต่ละคนจะสามารถและมีคุณลักษณะพื้นฐานที่
สำคัญคือ เป็นผู้มีความสุข พลานามัยดีทั้งร่างกายและจิตใจ มีความสามารถในทางวิชาการและวิชาชีพ มีความรับผิดชอบ
ซื่อสัตย์ไม่เห็นแก่ตัว เสียสละและอดทน ร่วมมือกับผู้อื่นได้ ความเป็นประชาธิปไตย ความรักชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ ทั้งนี้อยู่บนพื้นฐานทางวัฒนธรรมไทย และความเหมาะสม ของการศึกษาในแต่ละระดับ

ภายในปี 2561 มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นหลักสามประการ คือ

- 1) คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย พัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาแหล่งเรียนรู้
สภาพแวดล้อม หลักสูตรและเนื้อหา พัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่งดีและมีใจรัก มาเป็น
ครู คณาจารย์ได้อย่างยั่งยืนภายใต้ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
- 2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ เพิ่มโอกาสการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้
ประชาชนทุกคน ทุกเพศทุกวัยมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
- 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ในการบริหารและจัดการศึกษา โดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่
ภายนอกกระบวนการศึกษาด้วย

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติ
การศึกษาภาคบังคับพุทธศักราช 2545 มีดังนี้

1) สิทธิในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบ
สองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

2) การบังคับเข้าเรียน และการจัดแบบให้เปล่า บุคคลมีหน้าที่รับการศึกษาอบรม ทั้งนี้ การเข้ารับการศึกษา
พื้นฐานรัฐจะไม่เก็บค่าใช้จ่าย

3) การเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานของเด็กที่มีความบกพร่องให้กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการเขตพื้นที่
การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาจัดการศึกษาเป็นพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง ด้วยรูปแบบ
และวิธีการที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ และความเสมอภาคในการได้รับการศึกษา

4) การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วม
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึก
อาชีพตามความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่
ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 และ 81 ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

5) รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 ช่วงชั้น

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

6) การจัดการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้
และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการจัดการศึกษาด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมสำหรับ
เด็ก มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษา การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็น 4 ช่วงชั้น ช่วงชั้นละ 3 ปี โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยมีการกำหนดสาระการเรียนรู้ซึ่ง
ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะ หรือค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน มี
การวัดประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ต้องอาศัยกระบวนการคิด และฝึกฝนการใช้ภาษา การสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ
ทั้งในและนอกชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนนำภาษาไปใช้ในสถานการณ์จริง ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนให้ถูกต้องตามหลัก
ไวยากรณ์ เหมาะสมกับเทศกาลเทศะ และสังคมวัฒนธรรมของภาษานั้นๆ นอกจากนี้ยังต้องเน้นความสามารถในการใช้
ภาษาต่างประเทศที่เรียน เพื่อเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ในวิชาอื่นๆ และนำไปใช้ต่อการประกอบวิชาชีพ

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered) โดยมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้ ผู้สอนควรเลือกกลยุทธ์การเรียนรู้ต่างๆ (Learner Strategies) ที่เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้ (Learning Styles) เป็นของตนเอง

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินการจัดการศึกษา

นักวิชาการทางด้านการประเมิน ให้ความหมายของการประเมินหลากหลาย ดังต่อไปนี้ อาทิ ไทเลอร์ (Tyler) นิยามว่า การประเมิน คือ กระบวนการตัดสินใจตัดสินการบรรลุวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ทำการประเมิน ส่วนสเตค (Stake) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และการแปลความหมายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการทางการศึกษา นอกจากนั้น สต๊ฟเฟิลบีม (Stufflebeam) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการในการกำหนดการวัดและการเสนอสารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกทางดำเนินงานที่เหมาะสม กล่าวโดยสรุปได้ว่า การประเมิน หมายถึง รูปแบบกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีระบบด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจหรือตัดสินใจคุณค่า

จุดมุ่งหมายการประเมิน

การประเมินมีจุดมุ่งหมายเพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการ และการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น แต่ขณะเดียวกัน จุดมุ่งหมายเฉพาะของการประเมินก็ต้องกำหนดให้ชัดเจน โดยผู้ที่ต้องการใช้ผลการประเมินนั้นๆ เช่น เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงกระบวนการวางแผนโครงการ เพื่อชี้แจงผลการดำเนินงานต่อผู้ตรวจสอบและผู้บริหาร เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณ เพื่อบอกผลการดำเนินงานโครงการให้สาธารณะได้รับทราบเพื่อขยายโครงการ เพื่อดำเนินงานต่อเนื่องหรือระงับโครงการ เพื่อดัดสินว่าวิธีการหรือเทคนิคใหม่ๆ ที่นำมาใช้ประสบผลสำเร็จหรือไม่ และเพื่อปรับปรุงทักษะการประเมินของนักประเมินเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมาน อัครภูมิ (2537) ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัดได้เสนอรูปแบบการบริหารการศึกษา โดยกำหนดให้หน่วยงานที่กำกับดูแลและการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัด เป็นหน่วยงานสังกัดส่วนกลาง แต่กำกับดูแลการจัดการประถมศึกษาในระบบโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดทั้งหมดทุกประเภท ทั้งของรัฐและเอกชน ภายใต้การควบคุมกำกับของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

ชัยฤกษ์ วงษ์เจริญ (อ้างถึงในสมาน อัครภูมิ, 2537) ได้ศึกษาบทบาทของนักบริหารการศึกษาเทศบาล ในทัศนะของปลัดเทศบาล นักบริหารเทศบาล และผู้บริหารโรงเรียน โดยศึกษาเทศบาลทั่วทั้งประเทศ 117 เทศบาล พบข้อสรุปสำคัญ 3 ประการ คือ 1) เทศบาลมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะจัดตั้งงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาในเขตเทศบาล 2) คณะเทศมนตรีขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงาน และ 3) คณะเทศมนตรีมักจะแทรกแซงการปฏิบัติงานมากกว่าการกำหนดนโยบาย ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจว่าเทศบาลควรให้ความสนใจต่อการจัดการศึกษาอย่างจริงจังโดยเฉพาะด้านการวางแผนพัฒนาการจัดสรรงบประมาณรวมทั้งการให้การสนับสนุนอย่างมีเป้าหมายชัดเจน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

พิณสุตา สิริรังศรี (2540) การศึกษาวิจัยสภาพปัญหาการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดอิสระ ทั้งด้านแผนงาน การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียน การสอน การบริหารบุคลากรบริหารงบประมาณ และการเงินยังคงต้องพึ่งพางบประมาณและรายได้จากส่วนกลาง รวมทั้งไม่มีอิสระในการจัดเก็บรายได้ที่ชัดเจน มีความไม่เท่าเทียมกับการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาระหว่าง ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น การจัดการศึกษายังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่มีคณะกรรมการบริหารการศึกษา ของท้องถิ่นเป็นการเฉพาะ การบริหารและการจัดสินใจขึ้นอยู่กับคณะกรรมการการบริหารของท้องถิ่นเกิดช่องว่าง ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน และประชาชน ทั้งที่ส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและนักเรียน ของ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2556

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและนักเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำแนกเป็น 1) โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ รวมทั้งสิ้น จำนวน 3 โรง และ 2) โรงเรียนใน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ รวมทั้งสิ้น จำนวน 3 โรง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม เกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาในด้านบริบท ด้าน ปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายการ	สังกัด				ค่า t
	สพฐ.		อปท.		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	
ด้านบริบท	3.95	0.85	4.08	0.84	-1.999
ด้านปัจจัยเบื้องต้น	4.08	0.90	4.01	0.93	1.539
ด้านกระบวนการ	4.02	0.89	4.09	0.87	-1.019

รายการ	สังกัด				ค่า t
	สพฐ.		อปท.		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	
ด้านผลผลิต	4.14	0.71	4.18	0.82	-0.499
เฉลี่ยรวม	4.05	0.84	4.09	0.87	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินการจัดการศึกษาในภาพรวม เมื่อพิจารณาทั้ง 4 ด้าน ระหว่างสถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ด้านบริบท

จากผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในสถานที่ตั้งเหมาะสมปลอดจากแหล่งอบายมุข ไม่มีมลภาวะ ส่วนในด้านสภาพความร่วมมือระหว่างโรงเรียนที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากโรงเรียนทั้งสองสังกัดต่างได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังพบว่าในด้านแหล่งเรียนรู้ในชุมชน แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศยังมีไม่มากนัก หากมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ อาจจะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสพบกับชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา และสามารถสนทนาโต้ตอบกับชาวต่างประเทศได้มากขึ้น

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

สำหรับครูที่อยู่ในโรงเรียนที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องการให้โรงเรียนหรือหน่วยการที่เกี่ยวข้องจัดอบรมเพื่อพัฒนาตนเองของครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่านี้ และควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้มากขึ้น ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับครูที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าครูในสังกัดดังกล่าวมีการจัดอบรมบ่อยครั้งกว่า และสม่ำเสมอว่าครูที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเห็นว่างบประมาณที่ได้รับในการจัดสร้างอาคารสถานที่มีอย่างเพียงพอ และมากเกินความต้องการ เนื่องจากในปัจจุบันเด็กมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนั้นยังพบว่าสื่อ อุปกรณ์ โรงเรียนที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กอยากให้มีการจัดอาจารย์ชาวต่างชาติมาสอนในโรงเรียนบ้าง เพราะโรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรมีแต่โรงเรียนขนาดใหญ่ ทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะได้ฝึกพูดภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริงและกับเจ้าของภาษา และในด้านงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศของโรงเรียนขนาดใหญ่บางแห่ง ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับงบประมาณที่เพียงพอในการจ้างครูต่างชาติ และจัดหาอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย เนื่องจากโรงเรียนเป็นศูนย์ภาษาอังกฤษ (ERIC) ประจำอำเภอ จึงไม่มีปัญหาด้านงบประมาณ เมื่อเทียบกับโรงเรียนอื่น ๆ

3. ด้านกระบวนการ

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศยังมีการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมๆ เน้นการสอนพื้นฐานไวยากรณ์หรือหลักภาษา เนื่องจากเด็กนักเรียนต้องมีการสอบวัดความรู้ ทำให้ครูยังยึดกับการสอนแบบเดิม นักเรียนจึงไม่สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษได้

4. ด้านผลผลิต

คุณลักษณะของผู้เรียน ผู้เรียนที่อยู่ในโรงเรียนทั้งสองสังกัดยังไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้เท่าที่ควรจะต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นไปในเรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากขึ้นแทนที่จะสอนแต่พื้นฐานไวยากรณ์แบบเดิม

สรุปผลและวิจารณ์ผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประเมินและเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ของสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน จากผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียน มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1) ด้านบริบท ได้แก่ ที่ตั้งของโรงเรียน สภาพความร่วมมือ และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เมื่อประเมินและเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องสภาพความร่วมมือกับชุมชนในภาพรวม แต่จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พบว่าสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสภาพความร่วมมือกับชุมชนในระดับสูงกว่า อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีชุมชนที่มีศักยภาพในการให้ความช่วยเหลือด้านงบประมาณผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน มีการจัดตั้งกลุ่ม/ ชมรม/สมาคมผู้ปกครองในโรงเรียน ชุมชนร่วมคิดและช่วยแก้ปัญหา เป็นต้น จึงทำให้เกิดสภาพความร่วมมือจากชุมชนในสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาก

2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ครู ผู้บริหาร อาคารสถานที่ หลักสูตร สื่อ-อุปกรณ์ และงบประมาณ เมื่อประเมินและเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไม่มีความแตกต่างกันในภาพรวม แต่ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารพบว่าด้านอาคารสถานที่และงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในเรื่องอาคารสถานที่และงบประมาณสูงกว่าสถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจเนื่องจากจำนวนโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนน้อยกว่าโรงเรียนที่สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างทั่วถึงมากกว่า โดยปัญหาในเรื่องอาคารสถานที่ที่ไม่เพียงพอและงบประมาณจำกัดของสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสองคล้อยกับ อีระรุญเจริญ (2545) ที่พบว่าการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยยังมีปัญหาและอุปสรรคในด้านงบประมาณและอาคารสถานที่ คือ การได้รับงบประมาณต่ำกว่าแผนที่กำหนดไว้ จัดหางบประมาณเสริมไม่ค่อยได้ อาคารสถานที่ไม่เหมาะสมและการขาดความรู้ความสามารถในการทำงานบุคลากรและการจัดทำรายงาน

นอกจากนี้ จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนทำให้พบว่าครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องการได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองด้านการเรียน

การสอนมากขึ้น เช่น เข้าร่วมการอบรมเพื่อพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน การร่วมประชุมวิชาการ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549) ที่พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังมีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการจัดการศึกษา คือการขาดการสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกันด้าน องค์ความรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากรจากกระทรวงศึกษาธิการอาจทำให้ การจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3) ด้านกระบวนการ ได้แก่ ความพร้อมของกระบวนการจัดการเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้ การบริหารจัดการ และการประกันคุณภาพ เมื่อประเมินและเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสาธารณะการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศพบว่าไม่มีความแตกต่างกันในภาพรวม และจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พบว่าในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนในสถานศึกษาทั้งสองสังกัดยังใช้วิธีการสอนแบบเดิมๆ ไม่มีการปรับเปลี่ยนวิธีสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ยังคงเน้นการสอนไวยากรณ์ แทนที่จะเป็นการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และใช้การจัดการเรียนการสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง ทำให้ระดับความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนยังอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้อง อีระ รุญเจริญ (2545) ที่พบว่าปัญหาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยเกี่ยวกับครู อาจารย์ คือ ปัญหาครูขาด และไม่มีความรู้ความสามารถของครู อาจารย์บางส่วน การติดยึดพฤติกรรมการสอนเดิม การขาดความรู้ ความสามารถในการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

4) ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียน โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน และโรงเรียนเป็นแบบอย่างของชุมชน เมื่อประเมินและเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสาธารณะการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไม่มีความแตกต่างกันในภาพรวม โดยความพร้อมของสถานศึกษาทั้งสองสังกัดอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะนักเรียนมีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ครบตามหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน และให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ชุมชนกับโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยคำแนะนำต่าง ๆ จากคณาจารย์ในสาขาวิชาภาษาอังกฤษ และคณาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และความร่วมมือช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ที่สละเวลาให้คำแนะนำ คำปรึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์เทิน สีนวน เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ให้แก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้มา ณ ที่นี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

อีระ รุญเจริญ. (2545). สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาใน

ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

พินสุตา สิริธรรังศรี และสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2540). รายงานการวิจัย เรื่อง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับ

การจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สมาน อัครภูมิ. 2537. การพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัด. วิทยานิพนธ์

ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549. รายงานการประชุมรับฟังความคิดเห็น เรื่อง การมีส่วนร่วมจัด

การศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ่อแม่ผู้ปกครอง และการศึกษาทางเลือก. กรุงเทพฯ:

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สรรค์ วรอินทร์ และทิพย์ คำคง. 2545. การกระจายอำนาจทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงาน

ปฏิรูปการศึกษา (สปศ.).

Stufflebeam, Daniel L. 1969, July. "Toward a Science of Educational Education," **Educational Technology**. 12(5): 21-29.

Tyler, Ralph W. 1949. **Basic principles of curriculum and Instruction**. Chicago: University of Chicago Press.